

Aan de Cliëntenraad Participatiewet
t.a.v. Maren Wassenaar

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Jolanda Edwards
j.edwards@nijmegen.nl
T 06-41657837

Ons kenmerk
E23.000199

Datum 7 maart 2023
Onderwerp Reactie op de adviezen van de
cliëntenraad voor de beleidsregels
Inkomensondersteuning 2023

Geachte mevrouw Wassenaar,

Op 11 januari jl. diende u namens de cliëntenraad Participatiewet (verder: cliëntenraad) adviezen in over de beleidsregels Inkomensondersteuning 2023 (verder: beleidsregels). Middels deze brief ontvangt u onze reactie op de adviezen. U leest per advies een uiteenzetting van de besluiten en (vervolg)acties.

Onze reacties op de adviezen

1. Computer en fiets op de lijst van noodzakelijke goederen

Het advies: De cliëntenraad pleit ervoor om een computer en een fiets toe te voegen aan de lijst van noodzakelijke goederen uit de bijzondere bijstand.

Onze reactie: Wij nemen dit advies mee in de doorontwikkeling van de lijst van noodzakelijke goederen uit de bijzondere bijstand.

Vanuit de bijzondere bijstand is er een lijst met noodzakelijke goederen die de gemeente vergoedt voor inwoners die hiervoor in aanmerking komen. In het kader van maatwerk kunnen consulenten in schrijnende gevallen van die lijst afwijken. Momenteel vindt een herziening van de lijst plaats.

Een aantal partijen in de stad bieden fietsen aan inwoners met een laag inkomen, zoals Quiet, Huis van Compassie en Bindkracht 10. In de doorontwikkeling van de lijst van noodzakelijke goederen nemen wij bestaande initiatieven mee en kijken wij in hoeverre het nodig en mogelijk is dat de gemeente dezelfde goederen aanbiedt of doorverwijst naar deze initiatieven.

2. Medische kosten

Het advies: Het vergoeden van verschillende medische kosten als aanvulling op de Wmo.

Namelijk:

- De eigen bijdrage voor medicijnen;
- Eigen kosten voor specialistische hulp, tandarts of orthodontist;
- Eigen kosten voor hulpmiddelen (bijvoorbeeld krukken of een rollator);
- Eigen kosten voor kleine, noodzakelijke woningaanpassingen;
- De eigen bijdrages Wmo;
- Kosten voor hulpmiddelen voor sporten met een fysieke beperking;
- Reiskosten voor bezoek aan een arts, een medische behandeling, een bezoek aan een in een instelling opgenomen naaste (partner, ouder of kind) en het verlenen van mantelzorg.

Onze reactie: Medische kosten kunnen wij wettelijk niet vanuit de Participatiewet vergoeden. Wel maken de beleidsregels het te allen tijde mogelijk dat consulenten in schrijnende situaties maatwerk kunnen leveren. Dat geldt ook voor de voorbeelden die de cliëntenraad in haar advies noemt. Om die reden is het college niet voornemens dit advies over te nemen.

De Zorgverzekeringswet is de passende, voorliggende voorziening voor medische kosten. Dat betekent dat het in de hoofdregel niet mogelijk is om medische kosten te vergoeden vanuit bijzondere bijstand. Ook kosten die de voorliggende voorziening niet vergoedt, kunnen niet worden geschaard onder de bijzondere bijstand.

De gemeente Nijmegen voert ruimhartig, buitenwettelijk beleid door een aantal medische kosten wel te vergoeden vanuit de bijzondere bijstand. In de beleidsregels staat een tabel die aangeeft wat voor medische kosten de voorliggende voorzieningen zijn en waar de gemeente mogelijkheden biedt om bijzondere bijstand te verlenen. Artikel 16 van de Participatiewet geeft consulenten de mogelijkheid om bij schrijnende omstandigheden af te wijken van de wet. Met de tabel creëren wij zekerheid voor consulenten om voor deze medische kostensoorten in noodzakelijke gevallen maatwerk te leveren. In de praktijk maken consulenten ook gebruik van deze ruimte.

De beleidsregels bevatten al een reiskostenvergoeding voor eigen medisch noodzakelijke reiskosten en kosten voor bezoek aan een partner of eerste- of tweedegraads bloedverwant die buiten Nijmegen is opgenomen in een ziekenhuis of verpleeginrichting.

3. Studietoelage voor studenten met een beperking

Het advies: In de beleidsregels 2023 staat dat de studietoelage stopt als iemand inkomen uit arbeid heeft, ongeacht de hoogte van dit inkomen of de aard van de arbeid. De cliëntenraad pleit om hier een vrijlatings- en afbouwregeling van te maken.

Onze reactie: Wij nemen het advies niet over, omdat de Participatiewet dit niet toelaat. De beleidsregels omvatten al dat studenten die tijdelijk vakantiewerk verrichten, hun recht op de studietoelage behouden.

De studietoelage is voor studenten die door een ziekte of beperking niet in staat zijn om naast hun studie structureel te werken. Dat is wettelijk bepaald in art. 36b lid 1 van de Participatiewet. Wanneer iemand wel in staat is om naast de studie arbeid te verrichten, vervalt daarmee het recht op deze toelage. Dit bepaalt niet de gemeente, maar de landelijke overheid. Stagewerkzaamheden zijn hierop een uitzondering. Er wordt dan een bedrag ingehouden op de studietoelage ter hoogte van de inkomsten uit stage, met een landelijk vastgesteld vrijlatingsbedrag van € 197,15 per maand (bedrag voor 2023).

Wij zien in dat het voor deze studenten mogelijk is dat zij in de vakanties – wanneer zij geen schoolwerk hebben – meer mogelijkheden hebben om te werken, ondanks de ziekte of beperking. Wij achten het dan ook onredelijk om vanwege tijdelijke werkzaamheden het recht op studietoelage structureel te ontfangen. Daarom bevatten de beleidsregels al een tijdelijke stop van de studietoelage bij vakantiewerk (voor de duur van de werkzaamheden). Onze doelstelling hiermee is om onredelijke situaties zoveel mogelijk te voorkomen.

4. Instaptijd van het busvoordeelabonnement

Het advies: Voor veel gebruikers van het busvoordeelabonnement is de instaptijd van 09:00 uur te laat. Bijvoorbeeld voor gebruikers die een (inburgerings)cursus volgen of (vrijwilligers)werk hebben. Het advies is een variant waarin men voor 09:00 uur kan instappen. Die hoeft niet voor iedereen toegankelijk te zijn, maar kan bijvoorbeeld modulair vanuit de bijzondere bijstand.

Onze reactie: Wij nemen dit advies niet over, maar onderzoeken alternatieve voorzieningen om reizen voor 09:00 uur naar (vrijwilligers)werk of scholing (waaronder inburgering) te vergoeden.

Het vervroegen van de instaptijd vergt zeer hoge kosten. Momenteel betaalt de inwoner €15,- per jaar voor het busvoordeelabonnement. Daar zit een investering van de gemeente achter van ongeveer €57,- per abonnement. Met vervoersbedrijf Connexxion maken wij afspraken over het busvoordeelabonnement. Zij schatten een prijs van ongeveer €700,- per abonnement als gebruikers kunnen instappen voor 09:00 uur. Dit is een vertienvoudiging van de kosten. Wij onderzoeken daarom alternatieven voor reizen vóór 09:00 uur naar werk of scholing.

Voor veel inwoners die de instaptijd als obstakel ervaren, is een fiets een duurzaam en gezond alternatief. Zoals eerder benoemd, zijn er organisaties in Nijmegen die fietsen bieden aan inwoners met een laag inkomen. Wij onderzoeken de mogelijkheid van dit alternatief. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheid om de kosten van de ritkaart te vergoeden voor gebruikers van het busabonnement die voor 09:00 uur naar werk of scholing reizen.

Ons antwoord op uw vraag over de garantietoeslag voormalig alleenstaande ouder

De vraag: Kan de garantietoeslag worden aangevraagd als er gezien de situatie weer recht op is? Dus ook als dat om meerdere periodes gaat.

Ons antwoord: Dat is niet mogelijk, met name omdat het opnieuw aanvragen van de garantietoeslag voor hetzelfde kind niet aansluit bij de doelen en de regeling compliceert.

De garantietoeslag betreft een tijdelijke overgangsregeling bedoeld voor het opvangen van inkomensteruggang bij alleenstaande ouders doordat het kindgebonden budget vervalt. Er moet sprake zijn van een causaal verband tussen het wegvallen van het kindgebonden budget en de teruggang van het inkomen. Wanneer een inwoner uit deze regeling stroomt, betekent dat dat er geen noodzaak meer is voor deze regeling (zij het vanwege een verandering in de situatie van de inwoner of door een persoonlijke keuze om uit de regeling te treden). Als een inwoner dan weer wil instromen, is er geen sprake meer van het kindgebonden budget als oorzaak van de inkomensterugval.

Het is overigens niet de intentie van de regeling dat mensen in en uit de regeling stappen en daarmee gewinning aan de toeslag opbouwen. Daarnaast zorgt de mogelijkheid om in en uit de regeling te stappen voor complexiteit en onoverzichtelijkheid. Het vergt van inwoners dat zij telkens aanvragen moeten voorbereiden en hun inkomen moeten berekenen.

Vervolg

Wij zetten de doorontwikkeling van de lijst van noodzakelijke goederen en het onderzoek omtrent de instaptijd van het busvoordeelabonnement voort. Daar nemen wij de adviezen van de cliëntenraad in mee. In het tweede kwartaal van 2023 informeren wij de cliëntenraad over de voortgang.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester